

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

VYHODNOCENÍ PODNĚTŮ NÁVŠTĚVNÍKŮ PLÁNOVACÍHO STANU NA BUDĚJOVICKÉM NÁMĚSTÍ 25. 6. 2015

MĚSTSKÁ ČÁST
PRAHA 4

místní Agenda 21

Účel setkání

Ve **čtvrtek 25. 6.** proběhla akce „**plánovací stan Budějovická**“ za účasti přibližně **150 uživatelů** nákupního atria na Budějovickém náměstí.

Cílem plánovacího stanu bylo:

- a) získat **vstupy** uživatelů Budějovické **pro kultivaci a zlepšení pěší prostupnosti veřejného prostoru** nad stanicí metra. Shromážděné podněty se stanou podkladem pro zamýšlenou urbanistickou studii
- b) **informovat občany** o plánech MČ týkajících se nejen nejbližšího okolí Budějovické, ale i o dalších významných **rozvojových a stavebních záměrech** na území MČ
- c) ukázat **zájem zastupitelů a pracovníků ÚMČ** o názory a potřeby obyvatel MČ, schopnost o problémech a potřebách občanů diskutovat a se získanými informacemi smysluplně a transparentně naložit.

Formát plánovacího setkání

Setkání mělo formát plánovacího stanu na veřejném prostranství.

Plánovací stan byl umístěn v atriu mezi výstupy ze stanice metra Budějovická (u Czech pointu) od 9.30 do 17.30.

Organizační zajištění: dva moderátoři, asistentka, po celou dobu se v plánovacím stanu střídali zastupitelé, kteří oslovovali kolemjdoucí a diskutovali s nimi.

Moderátoři se návštěvníků dotazovali na **pozitiva, negativa, návrhy na zlepšení a hrozby budoucího rozvoje** Budějovického náměstí. Lokalizované a specifikované podněty následně zapisovali na barevné lepicí papírky, které umísťovali do mapy.

Průběh setkání

Nejvíce zastoupeni byli mezi návštěvníky **senioři**, a na druhém místě **matky s malými dětmi**, což bylo možno předjímat. Výrazně méně zastoupeni byli ekonomicky aktivní lidé a vůbec nebyla zastoupena mládež a mladí dospělí. První příčinou **nízkého podílu ekonomicky aktivních dospělých** je čas, kdy byl stánek občanům k dispozici (všední den v obvyklých pracovních hodinách). Druhou příčinou je, že tato skupina obyvatel obecně tráví v tomto prostoru méně času (využívá jej převážně k rychlým menším nákupům při cestě z práce). V případě mladé generace není plánovací stan příliš vhodným formátem oslovení. Pro zapojení této cílové skupiny je nutno navázat spolupráci se školami a využívat online nástrojů komunikace. Pro zapojení většího počtu ekonomicky aktivních osob **doporučujeme zorganizovat ještě jeden plánovací stan v září v pozdních odpoledních hodinách (15 – 19 h)**.

Významná část účastníků měla od stánku **jiná očekávání**. První příčinou jsou reálné obavy z další intenzivní výstavby v této dynamicky se rozvíjející části Prahy 4. Druhou příčinou je novost formátu plánovacího stanu. Návštěvníci mají podobné stany spojené buď s petičními akcemi nebo s akcemi propagačními (např. předvolebními). Proto chtěli vyjádřit nespokojenost (nejčastěji s celkovým vzhledem a stavem údržby řešeného území) a protest (zejména proti připravovaným stavebním záměrům v blízkém okolí, o nichž byly na místě bližší informace, a s již realizovanou výstavbou objemných budov, ilustrovanou např. dotazem, zda je na místě možné podepsat proti tomu petici).

Obecně řada občanů pohlíží na takové akce **ambivalentně, s nedůvěrou**. Skepticky říkají, že je to jen propagační akce radnice a k ničemu to nebude. Jediným účinným nástrojem boje proti této nedůvěře a skepsi je relativně rychlé a viditelné promítnutí názoru občanů do realizovaného projektu.

Pro většinu účastníků nebylo snadné formulovat odpovědi na otázky kladené moderátory. Většinou však oceňovali, že se jich někdo ptá na jejich názor, a také **přítomnost a projevený zájem zastupitelů**. Více kritických názorů na smysl plánovacího stanu zaznívalo v pozdních odpoledních hodinách ze strany ekonomicky aktivních lidí, kteří obvykle jako důvod uváděli negativní zkušenost z komunikace a vznášení podnětů a požadavků na ÚMČ Praha 4, anebo s „podobnými“ (rozuměj participativními) akcemi, kdy jejich názory nakonec nebyly nijak zohledněny v realizovaném řešení.

Charakter Budějovického náměstí

Budějovické náměstí je pro návštěvníky **utilitárně tranzitní místo**, které jsou zvyklí využívat hodně instrumentálně (cesta z X do Y, nákup, návštěva banky/úřadu/lékaře apod.). Výsledkem adaptace na konzumní způsob využívání veřejného prostoru jsou (zejména mezi návštěvníky – seniory) časté odpovědi, že jim místo v podstatě vyhovuje, že by nic neměnili a jen by opravili to, co tam je. Implicitně za tím lze vyčíst určitý nezájem o kvalitu veřejného prostoru a téměř výlučnou **orientaci na dostupnost nabízených služeb** v prostorovém (otázka přístupů) i cenovém smyslu.

Naopak mezi nejkritičtější skupinou ekonomicky aktivních rezidentů opakovaně zazněl názor, že Budějovické náměstí vůbec není náměstí, a že z něj žádné náměstí stejně nebude. V několika dalších případech padlo, že by se celá (zanedbaná, neestetická) nákupní zóna měla zbourat.

V myslích návštěvníků je zřetelně **odděleno horní a dolní patro Budějovického náměstí**. Dolní patro je spojováno především s nákupy a obstaráváním služeb, horní patro vnímají návštěvníci především jako tranzitní prostor. Ve veřejných prostorech horního patra se neodehrávají žádné dlouhodobé aktivity (trhy, volnočasové aktivity...) a je tedy jakousi periferií.

Komentáře přesahující lokalitu, která má být řešena v rámci plánované urbanistické soutěže, se týkaly zejména:

- a) obav z dalšího neřízeného rozvoje a naddimenzované výstavby v lokalitě Budějovická a Pankrác
- b) problému parkování pro rezidenty (parkovací místa jsou přes den obsazena zaměstnanci zde sídlících firem a návštěvníky)
- c) špatné údržby a zanedbanosti veřejných prostor v okolí
- d) dopravní přetíženosti území zejména IAD a s tím spojeného hluku a emisí

Vyhodnocení konkrétních podnětů

Odpovědi návštěvníků plánovacího stanu lze rozdělit do tří skupin: na dominantní (tento podnět uvedla více než polovina návštěvníků), časté (uvedlo je 20 – 50 procent návštěvníků) a méně časté.

V názoru respondentů dominuje jedna obecná **hodnota** území, kterou lze formulovat takto: široká nabídka služeb, nakoupím tady vše, co potřebuji. Další pozitiva se převážně týkají jednotlivých služeb, které jsou zde nabízeny.

Navrhovaná **zlepšení řešeného území** zahrnují

- 1) lepší údržbu (častější odvoz odpadu, více košů včetně těch na tříděný odpad),
- 2) bezbariérovou dostupnost od výstupu z metra až k zastávkám autobusů,
- 3) vytvoření rozmanitějšího povrchu atria, kde by kromě dlažďení měly být také zelené plochy (trávník, květinové záhony, stromy)
- 4) a jehož součástí by měl být rekreační prostor (s možností posezení v zeleni a aktivního vyžití pro děti)
- 5) častější lavičky
- 5) odstranění mobilní buňky uprostřed atria
- 6) zvýšení parkovacích kapacit pro lidi, kteří směřují na Budějovické náměstí za úředními záležitostmi nebo na polikliniku.

Z návštěvníky navrhovaných změn tak vyplývá potřeba vytvořit z nákupního atria uživatelsky vstřícnější veřejný prostor, který by alespoň částečně nabízel kvality nákupního bulváru nebo náměstí.

Dominantními **problémy** řešené lokality jsou

- 1) její celková zanedbanost, ošumělost a špinavost, a
- 2) s ní úzce související problém likvidace odpadu (kdy frekvence úklidu je zcela nedostatečná a proto se často povalují odpadky na zemi).
- 3) Většina návštěvníků velmi kritizovala dlouho neopravené schody spojující horní a dolní patro uprostřed pasáže.
- 4) Po dešti klouzající a propadající se dlažďení atria, které bylo příčinou nejednoho úrazu.
- 5) Nemožnost zaparkovat v místě (nedostatek parkovacích kapacit pro návštěvníky polikliniky, radnice, případně některých komerčních služeb).

Často návštěvníci poukazovali na výskyt sociopatologických jevů (bezdomovectví, narkomanie), a s tím spojený pocit odporu a nebezpečí, a také na střety chodců se skateboardisty.

Zcela dominantní **hrozbou** je pro návštěvníky plánovacího stanu jakákoliv další výstavba na Budějovickém náměstí, která území dále zahustí a prohloubí problém s parkováním. S výstavbou také souvisí obava z úbytku zeleně, které je (zejména z pohledu rezidentů) na Budějovické už nyní nedostatek. Nízký počet zaznamenaných hrozeb má dvě vzájemně související příčiny. Pohled většiny návštěvníků do budoucnosti je významně ovlivněn negativní zkušeností s dopady intenzivního stavebního rozvoje této části Prahy 4 v posledních letech. Konkrétní, lokalizované nedostatky veřejných prostor Budějovického náměstí promítali návštěvníci do kategorie odpovědí, kterou nazýváme problémy, a za hrozbu považují především to, že se tyto problémy budou dále prohlubovat.

Pro přepis všech podnětů týkajících se řešené lokality včetně označení frekvence jejich výskytu vizte samostatnou přílohu závěrečné zprávy.

Autoři

Martin Veselý, člen Odborné pracovní skupiny pro územní rozvoj a výstavbu na území Prahy 4
Lukáš Hanus, Anthropicures

V Praze dne 2. 7. 2015

